

BYGGERIETS

ARBEJDSMILJØBUS

2012

- set fra Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har siden 2008 hjulpet virksomheder, arbejdsmiljørepræsentanter og ansatte med at skabe sikre og sunde forhold på arbejdspladserne i byggeriet.

I løbet af 2012 har vores otte arbejdsmiljøkonsulenter gennemført 1.677 besøg i virksomheder og på byggepladser, hvor de har bevist slagkraften og værdien af en mobil konsulenttjeneste.

Rådgivningsarbejdet i konsulenttjenesten drejer sig i høj grad om at komme i dialog om de ting, som giver umiddelbar mening på byggepladserne. Kontakten med vores konsulenter skal altså opleves som både relevant og løsningsorienteret. Og resultatet skulle gerne blive bedre arbejdsrutiner og planlægning. Den tilgang betyder også, at Byggeriets Arbejdsmiljøbus stort set altid bliver positivt modtaget på arbejdspladserne.

I 2012 har en stor del af rådgivningen på byggepladserne drejet sig om:

- Adgangsveje og byggepladsens indretning
- Tunge løft
- Arbejdsmiljøkoordinering mellem byggepladsens parter
- Arbejde over skulderhøjde
- Kemiske stoffer
- Ordreseddel til brug ved spjældarbejde
- Arbejde fra løse stiger
- Nedstyrtningsfarer
- Teknisk isolering
- Unge og nyansatte

Byggeriets Arbejdsmiljøbus

.... er etableret af en række af byggebranchens organisationer. Det er en landsdækkende mobil konsulenttjeneste med otte erfarne konsulenter, der er udstyret med hver sin genkendelige arbejdsmiljøbus.

Foruden konsulenterne er tjenesten bemanded med en fuldtidsansat projektleder, og der ydes administrativ sekretærbistand fra Byggeriets Uddannelser.

Organisationerne bag Byggeriets Arbejdsmiljøbus er: Dansk Byggeri, Fagligt Fælles Forbund (3F), Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk Metal, Dansk EI-Forbund og BJMF i København, Danske Isoleringsfirmaers Brancheorganisation (DIB), Dansk Håndværk (tidligere DST) og Kooperationen – samt Byggherreforeningen, der er indtrådt i samarbejdet i 2011.

Scan koden med din smartphone og gå på vores web

SÆRLIGE INDSATSOMRÅDER

I løbet af året har Byggeriets Arbejdsmiljøbus sat fokus på en række områder, hvor der var behov for en særlig indsats.

- **Adgangsvejene** på byggepladserne fik i begyndelsen af året særlig stor opmærksomhed. Ud over den direkte indsats på byggepladserne var der også fokus på at inddrage projekterende, rådgivere og professionelle bygherrer i processen omkring planlægning af adgangsveje.
- **Tekniske hjælpemidler** var et af de emner, der fyldte godt i besøgsstatistikken for 2012. En af årsagerne var, at Byggeriets Arbejdsmiljøbus bidrog til udviklingen af en motoriseret stenvogn, der nu lånes ud til interesserede virksomheder og byggepladser.
- **Den årlige arbejdsmiljødrøftelse** og arbejdsmiljøorganisationens muligheder for at anvende drøftelsen til at få systematik i virksomhedens arbejdsmiljøarbejde – herunder også at få sikret valget af arbejdsmiljørepræsentanter og en mere aktiv brug af virksomhedens APV.
- **Trafiksikkerhed** og hjælp til at etablere en egentlig trafiksikkerhedspolitik i virksomheden var især sidst på året et område, der fik stor opmærksomhed. I samarbejde med Rådet for Sikker Trafik har Byggeriets Arbejdsmiljøbus udgivet en pjece om emnet.

Scan koden med din smartphone og læs hele beretningen

ADGANGSVEJE

Hvis byggepladsen roder, og hvis adgangsvejene er blokeret og dårligt planlagt, så er det også farligt at være medarbejder på pladsen. Derfor satte Byggeriets Arbejdsmiljøbus i foråret ekstra fokus på adgangsveje.

”Ordentlige adgangsveje på byggepladser er altafgørende for arbejdsmiljøet og produktiviteten. Gode og stabile adgangsveje giver mulighed for at transportere materialerne fra oplagsplads til monteringssted hurtigt og sikkert, hvilket gavner alle aktører i byggeriet: Både arbejdsmiljømæssigt, kvalitetsmæssigt og økonomisk,” siger Lars Olsen, der er konsulent for Byggeriets Arbejdsmiljøbus på Sjælland, Lolland og Falster.

Ester Jensen er arbejdsmiljørådgiver hos COWI. Hun beskæftiger sig dagligt med indretning af byggepladser, og for hende drejer det sig helt overordnet om at undgå ulykker og nedslidning: ”En af de meget vigtige ting i planlægningsfasen er at separere trafikanterne,

så den gående trafik ikke benytter de samme adgangsveje som den kørende trafik. Samtidig er der også en opgave i at tænke produktionen ind i planlægningen af pladsen, så man ikke får placeret fx kraner, så de er til fare for eller kommer i vejen for den øvrige trafik.”

I forbindelse med forårets kampagne introducerede konsulenterne den såkaldte ”spaghetti-metode”, hvor man simpelthen tegner transportlinjerne på en byggeplads, så stregernes tykkelse viser trafikmængden. Metoden har vist sig at være et solidt hjælpemiddel til at finde ud af, hvor bestemte adgangsveje skal placeres, og hvordan de skal udformes.

Samtidig med indsatsen på byggepladserne udsendte BAR Bygge & Anlæg sin nye vejledning, ”Færdsel på byggepladsen – adgangs- og transportveje”, som konsulenterne i Byggeriets Arbejdsmiljøbus sikrede formidlingen af i forbindelse med besøgene på byggepladserne og i virksomhederne.

www.bam-bus.dk

...er vores resource-portal, hvor der har været mere end 7.000 besøg i 2012. På hjemmesiden kan du finde alt det, som du har behov for at vide om Byggeriets Arbejdsmiljøbus: Kontaktinformation til sekretariatet og vore konsulenter, alle opdaterede materialer, presseklip og nyhedsbreve.

Nyhedsbrevet

...er udkommet fem gange i løbet af 2012. Du kan finde det på www.bam-bus.dk, hvor der også kan ske tilmelding. Nyhedsbrevet er en helt og fuldt integreret del af den hjemmeside-platform, som vi bruger til at formidle viden og inspiration. Det udsendes også via en mail-liste, der nu har næsten 1.000 abonnenter – heriblandt alle relevante medier, der således løbende orienteres om vores aktiviteter og initiativer.

STENVOGNEN

Den elektriske stenvogn er resultatet af et enestående og flerårigt samarbejde mellem en lang række virksomheder og Byggeriets Arbejdsmiljøbus. Udviklingsprocessen har været støttet af Forebyggelsesfonden med en million kroner, og den har frembragt et teknisk hjælpemiddel, som er skabt sammen med medarbejdere og arbejdsmiljørepræsentanter på byggepladserne.

Konsulent i Byggeriets Arbejdsmiljøbus, Jesper Nielsen, mener at den elektriske stenvogn vil kunne gøre op med en af de værste belastninger, som murerarbejdsmændene udsættes for:

”Sådan et stenhoved kan jo veje mellem 250 og 300 kilo, og der kan vi altså lette belastningen betragteligt, når en motor er med til at klare transporten. Men hele ideen er jo, at vi kører rundt, og viser stenvognen frem, og udlåner den. Så kan man selv afprøve den og drage sine egne erfaringer.”

I forbindelse med et udlån af stenvognen på en af byggepladserne i det centrale Slagelse var den umiddelbare reaktion en naturlig blanding af nysgerrighed og begejstring. Ganske hurtigt – og uden det helt store behov for demonstration – havde murerarbejdsmanden fået læsset og transporteret det første stenhoved ombord i liften. Og i løbet af en halv time var der også udført øvelser på toppen af stilladset.

Den lokale formand på pladsen, Niels Thomsen fra Uni-byg, var rigtig glad for at få en mulighed for at afprøve stenvognen. Han kunne nemlig hurtigt se dens potentiale i terræn, men var også efter en halv time stadig lidt skeptisk over mulighederne på selve stilladset: ”Men så det er jo rigtig fint, at vi kan låne vognen. Dermed kan vi også vurdere den i fred og ro – og i alle typer situationer. Det giver et langt bedre beslutningsgrundlag, når man skal finde ud af, om det er et hjælpemiddel, som man skal anskaffe i virksomheden.”

Projekter

...som Byggeriets Arbejdsmiljøbus har deltaget i omfatter blandt andet:

- Forskningsprojekt om muskel og skeletbesvær
- Arbejdsmiljøavisen "Under hjelmene"
- Forskningsprojekt om byggepladsstov og KOL
- Filmprojektet "Rigtige nedbrydere"
- Ventilation i forbindelse med gulvbelægning
- Mindskning af belastningerne ved vibrering af beton
- Udvikling af mobilt støjafskærmningssystem

TRAFIKSIKKERHED

En tredjedel af alle dødelige arbejdsulykker sker i trafikken. Derfor satte Byggeriets Arbejdsmiljøbus i den sidste halvdel af 2012 særligt fokus på trafikikkerhed, og emnet blev diskuteret flittigt med parterne på byggepladserne - samt med både mestre og arbejdsmiljørepræsentanter hjemme i virksomhederne.

Målsætningen med indsatsen var at få en fælles forståelse blandt ledelse og medarbejdere af, at firmabilen også er et væsentligt omdrejningspunkt for arbejdsmiljøet, og at man kan drage stor nytte af at få formuleret en trafikikkerhedspolitik i virksomheden, ligesom det er vigtigt at få trafikikkerhed med i virksomhedens APV.

Vicepolitiinspektør Kurt Mark fra Københavns Politi har ofte set de dramatiske konsekvenser af sløseri med både biler og kørsel i byggefagene: "Og nogle gange kan man jo godt undre sig: For på en arbejdsplads er arbejdsmiljø og sikkerhed jo ekstremt vigtigt. Og det er faktisk nøjagtigt den samme sikkerhedsstankegang, som man skal have, når man kører bil."

Konsulent i Byggeriets Arbejdsmiljøbus Niels Erik Danielsen var en af dem, der brugte enhver tænkelig lejlighed til at give konstruktiv input til trafikikkerheden, når han var på besøg ude i virksomhederne: "Der er i hvert fald plads til forbedringer, når vi snakker forebyggelse og tjek af bilerne. Efterhånden får mange af de øvrige maskiner på byggepladserne regelmæssige tjek, men det er sjældent, at der er samme grundighed omkring bilerne. Det er heller ikke altid, at der er nok opmærksomhed på, om lasten i bilen er bundet godt nok fast. Det er simpelthen på de områder, at det nogen gange smutter, og at man ikke får det gjort."

I forbindelse med indsatsen er der etableret et samarbejde med Rådet for Sikker Trafik. Rådet har allerede sat gang i et flerårigt projekt om virksomhedernes håndtering af trafikikkerheden. Sammen med rådet har Byggeriets Arbejdsmiljøbus udgivet en pjece, "Et sikkert arbejdsmiljø - også i trafikken", som distribueres af konsulenterne - og som kan rekvireres gratis på Rådet for Sikker Trafiks webshop.

FEM ÅR PÅ VEJ OG BYGGEPLADS

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har i snart fem år hjulpet virksomheder og ansatte i byggefagene med at få vejledninger om god arbejdsmiljøpraksis fra fx BAR Bygge & Anlæg og Arbejdstilsynet omsat til virkelighed på byggepladserne.

"I starten var vi nærmest helt ukendte, og folk spurgte, om vi var sådan en slags arbejdstilsyn," fortæller Anders Kabel, der har været projektleder i Byggeriets Arbejdsmiljøbus siden projektets start i 2008. Men det tog ikke lang tid, før den mobile konsulenttjeneste og de otte konsulenter var både kendte og anerkendte på byggepladser og i virksomheder.

"Vi har virkelig flyttet både nogle holdninger og måder at arbejde på, når det drejer sig om at bruge Arbejdspladsvurderinger (APV), planlægning og samarbejde mellem mestre og svende om arbejdsmiljøet. Men vi har også været med til at påvirke en lang række praktiske arbejdsgange fx ved at fokusere på tekniske hjælpemidler til brug ved montage af gipsplader, vinduer og døre," siger Anders Kabel.

Han oplever, at det er en klar fordel at Byggeriets Arbejdsmiljø er sprunget ud en del af partssystemet i byggeriet: "Det er et system, som man kender på byggepladserne, og det gør det nemt at ringe til os, og

dermed også meget nemmere at få hjælp til de spørgsmål, som man har om arbejdsmiljø. På den måde er der heller ikke langt til at få skræddersyet konkrete og praktiske løsninger til de netop de arbejdsmiljøudfordringer, som man står med. Enten ved et konsulentbesøg eller rådgivning gennem telefonen."

Men det er stadig en udfordring at indarbejde de gode rutiner i virksomhedernes arbejdsmiljøarbejde, mener Anders Kabel. Det er nemlig ofte svært at få en god arbejdsmiljøløsning til at blive en fast del af kulturen på byggepladserne: "Der er måske nok en tendens til, at man glemmer de gode løsninger fra opgave til opgave. Derfor sker det, at konsulenterne skal begynde forfra. Men overordnet er det også et billede, der stille og roligt forandrer sig til det bedre."

'Planlægning' er et helt centralt nøgleord i arbejdet med at tilrettelægge en ordentlig arbejdsmiljøindsats: "Det er jo altid svært, når man er kommet i gang med byggeriet og tidsplanen ligger fast. Så er der nemlig allerede skabt en masse forventninger til, hvordan arbejdet skal udføres. Og det gør det ulige meget vanskeligere at planlægge arbejdsmiljøindsatsen på 'bagkant'. Derfor er det helt afgørende, at man tænker arbejdsmiljøet ind i de allertidligste faser omkring tilbudsgivning, projektering og planlægning," siger Anders Kabel.

Inspiration fra alle sider

I løbet af 2012 er der afholdt ni interne konsulentmøder af to dages varighed. Møderne bruges primært til at udveksle og udbygge viden blandt de otte konsulenter i Byggeriets Arbejdsmiljøbus. Netop derfor deltager eksterne konsulenter, forskere og leverandører også på konsulentmøderne, så vi hele tiden står med den absolut nyeste viden. Blandt de emner, der er præsenteret og diskuteret på konsulentmøderne i 2012 er: Unges arbejdsmiljø, Luftrensere, Forebyggelsespakker, Sikkerhedskultur, Udlændinges arbejdsmiljø, Arbejdsmiljørådgivning i landbruget, Projekt "Arbejdsmiljø i øjenhøjde", P-koordinering, Kemisk arbejdsmiljø mv.

VIDSTE DU:

- At det er gratis at få besøg af en konsulent fra Byggeriets Arbejdsmiljøbus, hvis man er omfattet af en overenskomst mellem de tilknyttede organisationer
- At Byggeriets Arbejdsmiljøbus bidrager til udviklingen af nye tekniske hjælpemidler
- At arbejdsmiljøbusserne i 2012 har aflagt ca. 1.500 besøg på byggepladser og i byggevirksomheder, som ikke tidligere har været besøgt
- At Byggeriets Arbejdsmiljøbus i alt har aflagt 1.677 besøg i løbet af 2012
- At Arbejdstilsynet kan konstatere, at arbejdsmiljøet er forbedret på de byggepladser, som har fået besøg af Byggeriets Arbejdsmiljøbus
- At 59 pct. af besøgene er opsøgende, men at stadig flere virksomheder og byggepladser vender tilbage for at få hjælp, når nye arbejdsmiljøproblemer opstår
- At andelen af besøg, hvor vi bliver mødt med stor interesse, er steget fra 83 pct. til 89 pct. i 2012. Og generelt modtages vi altid positivt på byggepladser og i virksomheder
- At adgangsveje, tekniske hjælpemidler og arbejdsstillinger er blandt de områder, som vi beskæftigede os mest med i forbindelse med konsulenternes besøg i 2012
- At Byggeriets Arbejdsmiljøbus har et tæt samarbejde med Branchearbejdsmiljørådet for Bygge & Anlæg
- At vi også gerne hjælper bygherren og hans projekterende og rådgivere, når de skal planlægge og koordinere arbejdsmiljøet

- At vi hjælper med at udvikle fx arbejdsmiljøpolitikker og færdselsikkerhedspolitikker i virksomhederne
- At vi styres af en styregruppe med repræsentanter for Dansk Byggeri, 3F, BAT-kartellet, Dansk Håndværk og Bygherreforeningen
- At vi gerne hjælper virksomhederne med at finde relevante arbejdsmiljøuddannelser til medarbejderne
- At vi hjælper med at finde autoriserede arbejdsmiljørådgivere til at løse rådgivningsopgaver – og til at gennemføre udviklingsforløb
- At vi også gerne hjælper arbejdsmiljørepræsentanter og arbejdsgivere med at udvikle samarbejdet om arbejdsmiljøet i virksomheden

BYGGERIETS
ARBEJDSMILJØBUS
BYGMESTERVEJ 5, 2. SAL
2400 KØBENHAVN NV
TLF. 72 17 00 13

WWW.BAM-BUS.DK

BYGGERIETS
ARBEJDSMILJØBUS